

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА
КАФЕДРА ПРАВА**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ТЕОРІЯ СУДОВИХ ДОКАЗІВ»

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Освітня програма – «Право»

Форма навчання – денна, заочна (скорочена програма)

Компонент освітньої програми – вибіркова, фахова.

Дні занять – відповідно до розкладу.

Консультації – відповідно до графіка навчального процесу.

Мова викладання – українська.

АНОТАЦІЯ

В юридичній літературі проблема сутності судових доказів давно є дискусійною, не зважаючи на те, що в законі зазначені норм-дефініції, які розкривають зміст судових доказів.

Судовими доказами є факти, отримані з передбачених законом джерел і передбаченим законом способом, які знаходяться з невідомим суду фактом в певному зв'язку. За допомогою цього зв'язку можливе встановлення невідомих фактів. Самі факти без засобів доказування не можуть бути залучені в судовий процес. Допустимість доказів має безпосереднє відношення до їх процесуальної форми, тобто носіїв інформації і способу її доведення суду.

Докази це, по-перше, ті факти, на основі яких встановлюється злочин чи його відсутність, винність чи невинність тієї чи іншої особи у його вчиненні. По-друге, – це ті передбачені законом джерела, з яких слідство і суд отримують відомості про важливі для справи факти і за допомогою яких ці факти встановлюють. Термін «докази» дійсно використовується в різних словосполученнях, в залежності від ситуації при формулюванні норм доказового права.

Поняття доказів тісно пов'язане з виділеними трьома їх функціями:

- 1) накопичення інформації – докази виступають як засоби організації дій по доказуванню, займаючи в структурі доказування проміжне місце між ціллю і результатом пізнавальної діяльності;
- 2) відображально-інформаційна – відомості про факти можуть бути використані в процесі для досягнення істини по справі в наслідок того, що вони відтворюють факти реальної дійсності, являються їх відображенням;
- 3) підтверджуюча – обґрунтування висновків суду в рішенні. Судові докази є не тільки засобами отримання інформації, а й після оцінки доказів є аргументами обґрунтування кінцевих висновків суду.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання навчальної дисципліни «Теорія судових доказів» полягає у закріпленні, розширенні та поглибленні знань слухачами, студентами щодо механізму формування доказів, їх перевірки та оцінки, а також особливостей доказування.

Основне завдання навчальної дисципліни «Теорія судових доказів» полягає у засвоєнні теоретичних та правових основ теорії судових доказів у процесуальному праві; формування у слухачів, студентів навиків до всебічного і повного аналізу завдань процесуального законодавства і доказового права; визначення кола проблемних питань та шляхів їх вирішення щодо збирання, перевірки та оцінки доказів і їх процесуальних джерел; розширення знань щодо співвідношення процесуального пізнання і доказування; ознайомлення із особливостями процесу доказування в окремих стадіях судочинства.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання, є лекції та практичні заняття. В межах робочого часу науково педагогічний працівник може проводити консультації для здобувачів вищої освіти.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту та лекції у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв.

Лекція у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту дозволяє привернути увагу здобувачів вищої освіти до найбільш важливих питань теми лекції, винести на обговорення дискусійні питання та визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу здобувачами вищої освіти.

Лекція у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв – це візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядаються за допомогою мультимедійних технічних засобів. Ці дві форми лекцій можуть бути поєднані.

При проведенні практичних занять передбачене виконання практичних робіт у формі вирішення ситуативних завдань (кейсів) і тестів, проведення ділової гри, заслуховування усних відповідей, доповідей, а також рефератів та демонстрація презентацій, які підготовлені як індивідуальні завдання за темою самостійного вивчення дисципліни.

Здобувачі вищої освіти працюють з друкованим чи надісланим їм в електронній формі інформативним матеріалом, або з інформацією в мережі Інтернет.

Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати наукові дослідження шляхом написання та опублікування наукових статей, тез доповідей на конференціях, круглих столах та наукових семінарах.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Вивчення навчальної дисципліни передбачає роботу в колективі. Здобувачі вищої освіти під час лекційних занять ведуть конспект з відповідної теми. Під час заняття або ж в кінці лектор ставить питання, веде діалог з аудиторією для кращого засвоєння теоретичного матеріалу.

Лекції і практичні заняття можуть проводитися з використанням сервісу ZOOM.US. Також науково педагогічний працівник і здобувач вищої освіти можуть спілкуватись через електронну пошту, Viber, Telegram, інші доступні засоби комунікації. В разі потреби може використовуватись Форум як форма спілкування науково педагогічного працівника і здобувача вищої освіти у дистанційному (віддаленому) навчанні. Кожний форум присвячений будь-якій

проблемі або темі. Модератор форуму (мережевий викладач) реалізує дискусію чи обговорення, стимулюючи питаннями, повідомленнями, новою цікавою інформацією. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної та доброзичливої критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки на консультації в науково педагогічного працівника. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності.

Після вивчення навчальної дисципліни студент здобуває такі компетентності:

Загальні (ЗК відповідно до освітньої програми «Право»):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та тендерні проблеми.

Спеціальні (фахові):

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право, земельне та аграрне право

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни “Теорія судових доказів ” здобувачі освіти повинні засвоїти такі **програмні результати навчання:**

ПРН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального (в тому числі земельного та аграрного) і процесуального права.

РН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Теорія судових доказів» здійснюється у одному семестрі і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Залік – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного контролю (тестування, поточного опитування, виконання індивідуальних завдань та вирішення кейсів тощо на практичних заняттях) протягом семестру.

Загальна оцінка за залік визначається як сума поточного контролю (до 100 балів)

В разі дистанційного (віддаленого) навчання семестровий залік здійснюється у формі тестування в системі Moodle.

Оприлюднення результатів заліку проводиться публічно.

Політика оцінювання – передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Критерії оцінювання знань студентів визначенні у **Положенні про критерії оцінювання ЛНУП**.

За рішенням засідання кафедри здобувач вищої освіти може бути додатково оцінений за участь у наукових конференціях, підготовку наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт, Всеукраїнських олімпіадах за спеціальністю, виконання досліджень тощо.

Оприлюднення результатів заліку проводиться публічно.

Політика оцінювання– передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Академічна доброчесність - дотримання Положення про академічну доброчесність у ЛНУП». Доступний за посиланням: <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ТЕОРІЇ ДОКАЗІВ

Поняття і система теорії доказів. Засади теорії доказів. Методи доказового права

ТЕМА 2. ПОНЯТТЯ ДОКАЗІВ ТА ЇХ ОЗНАКИ

Поняття доказів як засобів доказування. Допустимість доказів. Належність доказів. Достовірність доказів. Достатність доказів.

ТЕМА 3. ПОНЯТТЯ Й ЕЛЕМЕНТИ ДОКАЗУВАННЯ

Поняття та сутність доказування. Збирання доказів. Перевірка доказів. Оцінка доказів.

ТЕМА 4. РЕЧОВІ ДОКАЗИ ЯК ДЖЕРЕЛА ДОКАЗІВ

Поняття і класифікація речових доказів. Порядок збирання, зберігання та вирішення долі речових доказів. Особливості дослідження, оцінки й перевірки речових доказів

ТЕМА 5. ДОКАЗИ І ДОКАЗУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Поняття, сутність та значення кримінального процесуального доказування. Предмет, межі і суб'єкти доказування. Процес доказування у кримінальному провадженні. Поняття та класифікація доказів. Характеристика процесуальних джерел доказів.

ТЕМА 6. ДОКАЗИ І ДОКАЗУВАННЯ У ГОСПОДАРЬКОМУ ПРОЦЕСІ

Загальні питання доказів та доказування у господарському процесі (належність, допустимість, достовірність, вірогідність доказів). Окремі види доказів у господарському процесі. Подання, прийняття та витребування доказів у господарському процесі. Оцінка судом доказів у господарському процесі.

ТЕМА 7. ДОКАЗИ І ДОКАЗУВАННЯ У АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОЦЕСІ

Засади доказування в адміністративних справах 3. Принцип офіційного з'ясування всіх обставин у справі. Презумпція «винуватості» суб'єкта владних повноважень. Докази в адміністративних справах

ТЕМА 8. ПОДАННЯ ДОКАЗІВ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Поняття та види доказів у цивільному процесі. Витребування доказів у цивільному процесі. Засоби встановлення фактичних даних (доказів). Зміст доказів. Витребування доказів у цивільному процесі. Обов'язок доказування і подання доказів. Підстави звільнення від доказування. Подання доказів. Способами забезпечення судом доказів

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Конституція України : Закон України від 28. 06. 1996 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0020700-95>.
2. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0020700-95>.
3. Господарський кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0020700-95>.
4. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року // Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи. -К., 2020.
5. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 року // Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи. - К., 2021.
6. Європейська конвенція з прав людини (Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року) // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. Амстердам. Київ, 2020.

7. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс]. Режим доступу до кодексу: [http:// zakon1.rada.gov.ua](http://zakon1.rada.gov.ua)
8. Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (2021—2022) [Електронний ресурс]. Режим доступу до постанов: <http://www.scourt.gov.ua>
9. Конституційне законодавство України: законодавчі акти, коментар, офіційне тлумачення: [у 2-х кн.]: 36. нормат. актів. [2-ге вид., перероб. і доп.] / [авт.упоряд. С. В. Лінецький, М. І. Мельник, А. М. Ришелюк]. Кн. 2. К: Атіка, 2021. 840 с.
10. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
11. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон УРСР від 07.12.1984 р. № 8073-Х. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
12. Митний кодекс України: Кодекс України; Закон, Кодекс від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-VI#Text>
13. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 № 5203-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#n83>
14. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17.02.2022 № 2073-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>
15. Господарський процесуальний кодекс: Закон України від 06.11.1991 р. №1798-XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>

Інформаційні ресурси

Бібліотечно-інформаційні ресурси - [книжковий фонд](#) читального залу Львівського НУП (м. Дубляни, вул. В. Великого, 1), Львівської наукової бібліотеки ім. Стефаника НАН України (вул. Стефаника, 2).

Електронні інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України – www.rada.gov.ua.
2. Офіційний сайт Верховного Суду України – <http://www.scourt.gov.ua/>.
3. Головне управління юстиції у Львівській області - obljustlviv.gov.ua
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua>